

GEODÉZIA ÉS KARTOGRÁFIA

2020/6. szám előzetes

Tartalom

Dr. Márton Mátyás: Szakmatörténeti kuriózum Érden: Egyed László földtágulási modellje Kádár László hagyatékából
Herczeg Ferenc: Négyyszögölről négyzetméterre, lépésről lépésre, avagy 106 év története jogszabályi dióhéjban

Dr. Ádám József professor emeritus, akadémikus 70 éves
Mikor alapították a Magyar Optikai Műveket?
Koszorúzás szakmai napon
Aranydiploma
Online konferencia az osztatlan közös tulajdon megszüntetéséről 2020
Földmérők Világnapja – Európai Földmérők és Térinformatikusok Napja 2020
Nekrológ

Contents

A curiosity of geosciences in Erd: The slow expansion model of the Earth by László Egyed from the legacy of László Kádár (*Mátyás Márton, Dr.*)
From square fathom to square metre, step by step, or the history of 106 years in legal nutshell (*Ferenc Herczeg*)

Professor emeritus, academician József Ádám is 70 years old
When was the Hungarian Optical Works established?
Wreathing on the professional day
Golden diploma
Online conference on the termination of undivided ownership of agricultural land, 2020
International Day of Surveyors – European Surveyors' and Geoinformatics' Day, 2020
Obituary

Címlapon: Kellemes karácsonyt!
On the Cover Page: Merry Christmas!

Szakmatörténeti kuriózum Érden: Egyed László földtágulási modellje Kádár László hagyatékából *Márton Mátyás*

DOI: 10.30921/GK.72.2020.6.1

Igazi szakmai kuriózumot, magyar földtudomány-történeti érdekességet rejt az érdi Magyar Földrajzi Múzeum gyűjteménye. A debreceni egyetem adományozta a Múzeumnak 1994-ben a Kádár László hagyatékából származó 13 darabból álló sajátos földgömborozatot, amely különböző átmérőjű glóbuszokból áll. Olyan földgömbök ezek, amelyek átmérője glóbuszról glóbuszra nő, és amelyeken a kontinenseket eltérő helyzetekben ábrázolta a modell

szerkesztője a Földünk felszínén. Az egykor volt Kossuth Lajos Tudományegyetem Földrajzi Tanszékének vezető professzora, Kádár László irányításával született a földgömbösorozat, amely Egyed László, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Geofizikai Tanszékének vezető professzora által megalkotott, világszerte ismert földtágulási elmélet szemléltetésére született. Szakmatörténeti érdekesség, hogy Kádár professzor akkor készítette (készíttette) ezt a glóbuszosorozatot (és ennek személyes érintettje voltam), amikor az új globális tektonikai elmélet, a lemeztektonika, már egyre inkább elfogadottá vált.

Dolgozatom egyben tisztelgés a korán elhunyt tudós geofizikus, Egyed László előtt, halálának 50. évfordulóján és emlékezés a neves kortársakra, az 1970-es évek nagy földtudományi korszakváltásának idején.

**A curiosity of geosciences in Érd:
The slow expansion model of the Earth by László Egyed
from the legacy of László Kádár**

Mátyás Márton

The collection of the Hungarian Geographical Museum in Érd hides a real professional curiosity and a historical interest in Hungarian earth sciences. In 1994, the University of Debrecen donated a special series of 13 globes consisting of globes of different diameters from the legacy of László Kádár to the Museum. The diameter globes increases from globe to globe, and the continents were represented on them in different positions by the model editor on the surface of our Earth by the model editor. The series of globes, made under the leadership of László Kádár, professor of the Department of Geography at the former Kossuth Lajos University, was created to illustrate the world-renowned theory of earth expansion developed by László Egyed, the leading professor of the Department of Geophysics at Eötvös Loránd University. It is interesting from the point of view of Hungarian history of earth sciences that Professor Kádár made this series of globes (and I was personally involved in it) when the new global tectonic theory, plate tectonics, became more and more accepted...

This paper is also a tribute to the early deceased scientist geophysicist László Egyed, on the 50th anniversary of his death, and a memory of famous contemporaries at the time of the great change in the earth sciences of the 1970s.

Kulcsszavak: kontinensvándorlás, földtágulás, lemeztektonika, modellföldgömbök

Keywords: continental drift, slow expansion of the Earth, plate tectonics, model globes

Dr. Márton Mátyás

professor emeritus

ELTE Térképtudományi és

Geoinformatikai Intézet

matyi@map.elte.hu

Négyszögölről négyzetméterre, lépésről lépésre, avagy 106 év története jogszabályi dióhéjban

Herczeg Ferenc

DOI: 10.30921/GK.72.2020.6.2

Ma már természetes számunkra, hogy a Nemzetközi Mértékrendszer SI (Système International d'Unités) alapján éljük az életünket. Ehhez azonban nagyon hosszú időre volt szükség, különösen a földügyi szakigazgatás terén. Az egységes ingatlan-nyilvántartás létrehozása hazánkban – a korábbi nyilvántartási adatokból – 1973-ban kezdődött, és 1980-ban ért véget. Elmondhatjuk, hogy a méterrendszer bevezetése a Szent Korona területeire és a tényleges méteralapú közhiteles ingatlan-nyilvántartás megvalósítása 106 év alatt megoldásra került Magyarországon.

From square fathom to square metre, step by step, or the history of 106 years in legal nutshell

Ferenc Herczeg

Today it is natural for us, that our professional life is under the regulations of Système International d'Unités (SI). But it has been a long time until our profession accepted them, especially in the field of Land Administration. Establishment of Unified Hungarian Land Registry, which has been based on the earlier register's data, started in 1973 and finished in 1980. We can conclude, that the introduction of metric system for the territories of Holy Crown and the operative, metric, authentic Land Registry have been finalized in 106 years in Hungary.

Kulcsszavak: kataszter, méter, négyszögöl

Keywords: cadastre, metre, square fathom

Herczeg Ferenc
földmérőmérnök

Lechner Nonprofit Kft.
ferenc.herczeg@lechnerkozpont.hu